

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין מוצרי מעברות בע"מ לבין דיפלומט תמרוקים בע"מ

1. פתח דבר

ביום 26 בנובמבר 2001 ניתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין מוצרי מעברות בע"מ (להלן: "מעברות") לבין דיפלומט תמרוקים בע"מ (להלן: "דיפלומט") בדבר הפצת מזון לתינוקות ומזון לכלבים וחתולים (להלן: "החלטת הפטור הקודמת"). הפטור ניתן אז למשך חמש שנים. כעת עומדת בפניי בקשה להארכת תוקף הפטור.

לאחר ששבתי ובחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר, וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. הצדדים וההסכם

מעברות עוסקת, בין היתר, ביבוא ושיווק של מוצרי מזון לתינוקות ורכובות מזון לתינוקות, המכונות לעתים "תחליפי חלב אם", תחת שם המותג "מטרנה". כן היא עוסקת ביבוא ושיווק של מזון לכלבים וחתולים תחת המותגים "בונזו", "לה קט" ו"נוטרו".

דיפלומט עוסקת בשיווק והפצה של מוצרי טואלטיקה, קוסמטיקה וניקוי וכן בשיווק מוצרי מזון. עובר להסכם בין הצדדים, לא עסקה דיפלומט בהפצת מזון לתינוקות ו/או מזון לבעלי חיים.

על פי ההסכם בין הצדדים מינתה מעברות את דיפלומט לשמש מפיצה בלעדית של מוצרי מטרנה, בונזו ולה-קט (להלן: "המוצרים") בישראל למעט ללקוחות מסויימים להם מפיצה מעברות את המוצרים בעצמה.

בהסכם שלוש כבילות:

1. בלעדיות הדדית – מעברות מינתה את דיפלומט למפיצה הבלעדית של המוצרים ודיפלומט מצדה התחייבה שלא להפיץ מוצרים זהים, דומים או מתחרים בהם. מעברות הותירה בידיה את הזכות להפיץ את המוצרים ללקוחות מסויימים בעלי מאפיינים מיוחדים.

2. אי תחרות – במקרה של ביטול הסכם ההפצה על ידי מעברות עקב הפרתו על ידי דיפלומט, מתחייבת דיפלומט שלא להפיץ מוצרים זהים, דומים או מתחרים למוצרים נשוא ההסכם במשך תקופה של 12 חודשים לאחר ביטול הסכם.

3. קביעת מחיר - מחירי מכירת המוצרים על ידי דיפלומט ללקוחות יקבעו על ידי מעברות.

3. התחומים אליהם מתייחס ההסכם

תחום תרכובות המזון לתינוקות

בשוק תרכובות המזון לתינוקות מתחרה במטרנה בעיקר המותג סימילאק. בעת מתן הפטור הקודם התחרתה בשוק גם רמדיה. בעקבות "פרשת רמדיה" ירד נתח השוק של חברה זו באופן משמעותי. למרות זאת, על-פי הנתונים שבפניי, לא חלה עלייה משמעותית בנתח השוק של מטרנה לעומת הנתח שהיה לה עובר למתן החלטת הפטור הקודמת.

תחום המזון לכלבים ולחתולים

בתחום המזון לכלבים ולחתולים יש מספר רב של מתחרים. גם בתחום זה לא חלה על-פי הנתונים שבפניי עלייה בנתח השוק של הצדדים בשנות ההסכם, והם אפילו ירדו מעט.

4. השפעת ההסכם על התחרות

1. **בלעדיות הדדית** – כבילה זו כמעט ובאה בגדריו של סעיף 3(6) לחוק ההגבלים העסקיים. סעיף זה קובע, כי הסדר בין רוכש נכס לבין ספק שכל כבילותיו הם התחייבות הספק שלא יספק נכסים לשיווק אלא לרוכש והתחייבות הרוכש כי ירכוש אותם נכסים אך מן הספק, אינן הסדר כובל. אלמלא הוציאו הצדדים סוגים מסויימים של לקוחות מגדר הבלעדיות ההדדית שהתחייבו לה, היה הסעיף חל על כבילה זו.

כפי שהוסבר בהחלטת הפטור הקודמת, הוצאתם של לקוחות בעלי מאפיינים מיוחדים, המייתרים הפעלתם של מאמצי שיווק והפצה כלפיהם, מגדרה של ההתחייבות ההדדית לבלעדיות בין הספק למפיץ - אין בה כדי לפגוע בהגיון הכלכלי שבבסיסה של התחייבות הדדית כאמור.

עובר להתקשרות, לא עסקה דיפלומט בהפצת כל מוצר המתחרה במוצרים נשוא ההסכם. למוצרים נשוא הסכם ההפצה קיימים בשוק מתחרים, ועיון בנתחי השוק של הצדדים בתחומי ההסכם מעלה, שלא חלו בהם שינויים משמעותיים מאז מתן הפטור הקודם. בהתאם, לא נראה כי תניית הבלעדיות פוגעת באופן משמעותי בתחרות.

2. **אי תחרות** – כפי שנכתב בהחלטת הפטור הקודמת, מערך ההגבלים העסקיים מכיר בצורך בשילובן של תניות אי תחרות ביחסים החוזיים שבין צדדים אשר נחשפים זה לסודותיו המסחריים של זה, ובכלל זה ספק ומפיץ. תניות אלה מבטיחות את הצדדים כנגד ניצול לרעה של מידע מסחרי על ידי הצד השני, בתום תקופת החוזה ומאפשרות להם לבסס יחסי אמון הדרושים למהלך התקין של עבודתם. לפיכך, דרכם של מוסדות ההגבלים העסקיים היא לאשר תניות כאלה, בגדר כבילות הנלוות לעסקה העיקרית, בכפוף למעמדם בשוק הרלוונטי של הצדדים להסכם ובכפוף לסבירות היקפה של תניית אי התחרות.

בנסיבות העניין, נוכח היקפה המצומצם של תניית אי התחרות - המתייחסת אך למקרה של ביטול ההסכם עקב הפרתו על ידי דיפלומט, נוכח משכה המצומצם של תנייה זו - שנה אחת בלבד, ונוכח קיומם של מוצרים המתחרים במוצרים נשוא ההסכם, איני רואה חשש לפגיעה בתחרות כתוצאה מתנייה זו.

3. קביעת המחירים – כפי שהוסבר בהחלטת הפטור הקודמת, מבנה העסקה שלפנינו דומה הוא במהותו להתקשרות עם נותן שירותים, בו רוכשת מעברות מדיפלומט שירותים לוגיסטיים של הפצה, אך מותירה בידיה את קביעת מדיניות השיווק, לרבות פרסום והכתבת אופן קידום המכירות על-ידי דיפלומט.

בנסיבות אלה יש היגיון להותיר בידי מעברות, כחלק מקביעת מכלול מדיניות השיווק, אף את קביעת המחירים הסופיים לצרכן.

כפי שהוסבר שם, במצב בו נעזר ספק בשירותיו של מפיץ אחד בלבד, ממילא לא תתפתח תחרות תוך-מותגית (intrabrand), ולפיכך קביעת המחיר על ידי הספק אינה צפויה לגרום לעליית מחירים. בהתאם, אין מניעה להאריך גם את הפטור לכבילה זו.

5. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהאריך את תוקף הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה חמש שנים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ' בכסלו תשס"ז

11 בדצמבר 2006